

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 5. kolovoza 2016.
(OR. en)

5368/2/16
REV 2

Međuinstitucijski predmet:
2015/0073 (NLE)

COTRA 3
CDN 3

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet: Sporazum o strateškom partnerstvu između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Kanade, s druge strane

SPORAZUM O STRATEŠKOM PARTNERSTVU
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE
I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE,
I KANADE, S DRUGE STRANE

PREAMBULA

EUROPSKA UNIJA, dalje u tekstu „Unija”,

i

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BUGARSKA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVATSKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MAĐARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

ugovorne stranke Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije, dalje u tekstu „države članice”,

s jedne strane, i

KANADA,

s druge strane,

dalje u tekstu zajednički „stranke”,

NADAHNUTE dugotrajnim prijateljstvom nastalim između naroda Europe i Kanade putem sveobuhvatnih povijesnih, kulturnih, političkih i gospodarskih veza,

IMAJUĆI U VIDU napredak postignut od Okvirnog sporazuma o trgovinskoj i gospodarskoj suradnji između Europskih zajednica i Kanade iz 1976., Deklaracije o transatlantskim odnosima između Europske zajednice i njezinih država članica te Kanade iz 1990., Zajedničke političke deklaracije o odnosima EU-a i Kanade i Zajedničkog akcijskog plana EU-a i Kanade iz 1996., Programa za partnerstvo EU-a i Kanade iz 2004. te Sporazuma između Europske unije i Kanade o uspostavljanju okvira za sudjelovanje Kanade u operacijama Europske unije za upravljanje krizama iz 2005.,

PONOVNO POTVRĐUJUĆI svoje snažno zauzimanje za demokratska načela i ljudska prava utvrđena u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima,

DIJELEĆI stajalište da širenje oružja za masovno uništenje predstavlja veliku prijetnju međunarodnoj sigurnosti,

OSLANJAJUĆI SE na svoju dugu tradiciju suradnje u promicanju međunarodnih načela mira i sigurnosti te vladavine prava,

PONOVNO POTVRĐUJUĆI svoju predanost suzbijanju terorizma i organiziranog kriminala s pomoću bilateralnih i multilateralnih kanala,

DIJELEĆI predanost smanjenju siromaštva, poticanju uključivog gospodarskog rasta i pomaganju zemljama u razvoju u njihovim naporima da provedu političke i gospodarske reforme,

PREPOZNAJUĆI svoju želju za promicanjem održivog razvoja u njegovoj gospodarskoj, društvenoj i ekološkoj dimenziji,

ISKAZUJUĆI ponos zbog velike povezanosti svojih građana te njihove predanosti zaštititi i promicanju raznolikosti kulturnog izričaja,

PRIZNAJUĆI važnu ulogu koju učinkovite multilateralne organizacije mogu imati u promicanju suradnje i ostvarenju povoljnih ishoda u pogledu globalnih pitanja i izazova,

SVJESNI svojeg dinamičnog odnosa u području trgovine i ulaganja, koji će se dalje poboljšati učinkovitom provedbom sveobuhvatnog gospodarskog i trgovinskog sporazuma,

PRISJEĆAJUĆI SE da se odredbama ovog Sporazuma obuhvaćenima dijelom trećim glavom V. Ugovora o funkcioniranju Europske unije obvezuju Ujedinjena Kraljevina i Irska kao posebne ugovorne stranke, a ne kao dio Europske unije, osim ako je Europska unija zajedno s Ujedinjenom Kraljevinom i/ili Irskom obavijestila Kanadu o tome da je Ujedinjena Kraljevina ili Irska obvezana kao dio Europske unije u skladu s Protokolom br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde priloženom Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije. Ako Ujedinjena Kraljevina i/ili Irska prestanu biti obvezane kao dio Europske unije u skladu s člankom 4.a Protokola br. 21, Europska unija zajedno s Ujedinjenom Kraljevinom i/ili Irskom odmah obavješćuje Kanadu o svakoj promjeni njihova pravnog položaja te ih u tom slučaju i dalje obvezuju odredbe sporazuma kao samostalne ugovorne stranke. Isto se primjenjuje na Dansku u skladu s Protokolom o stajalištu Danske priloženom tim Ugovorima,

PREPOZNAJUĆI institucionalne promjene u Europskoj uniji od stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona,

POTVRĐUJUĆI svoj status strateških partnera i odlučnost u pogledu daljnjeg poboljšanja i razvoja svojeg odnosa te međunarodne suradnje na temelju uzajamnog poštovanja i dijaloga kako bi promovirali zajedničke interese i vrijednosti,

UVJERENI da bi se ta suradnja trebala uobličiti postupno i pragmatično u skladu s razvojem njihovih politika,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

GLAVA I.

TEMELJ SURADNJE

ČLANAK 1.

Opća načela

1. Stranke iskazuju svoju potporu zajedničkim načelima utvrđenima u Povelji Ujedinjenih naroda.
2. Svjesne svojeg strateškog odnosa, stranke nastoje povećati usklađenost razvoja suradnje na bilateralnoj, regionalnoj i multilateralnoj razini.
3. Stranke provode ovaj Sporazum na temelju zajedničkih vrijednosti, načela dijaloga, uzajamnog poštovanja, ravnopravnog partnerstva, multilateralizma, konsenzusa i poštovanja međunarodnog prava.

GLAVA II.

LJUDSKA PRAVA, TEMELJNE SLOBODE, DEMOKRACIJA I VLADAVINA PRAVA

ČLANAK 2.

Poštovanje i promicanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda

1. Poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda kako su utvrđeni u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima i postojećim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima te drugim pravno obvezujućim instrumentima čije su stranke Unija ili države članice i Kanada, temelj je nacionalnih i međunarodnih politika stranaka i čini ključan element ovog Sporazuma.
2. Stranke nastoje surađivati i poštovati ta prava i načela u vlastitim politikama te potiču druge države da poštuju te međunarodne ugovore o ljudskim pravima i pravno obvezujuće instrumente te da provode vlastite obveze u pogledu ljudskih prava.
3. Stranke su predane promicanju demokracije, uključujući slobodne i poštene izborne postupke u skladu s međunarodnim standardima. Svaka stranka obavješćuje drugu stranku o svojim misijama za promatranje izbora i prema potrebi je poziva na sudjelovanje.

4. Stranke prepoznaju važnost vladavine prava za zaštitu ljudskih prava i za učinkovito funkcioniranje upravljačkih institucija u demokratskim državama. To obuhvaća postojanje neovisnog pravosuđa, jednakost pred zakonom, pravo na pošteno suđenje i pristup pojedinaca učinkovitoj pravnoj zaštiti.

GLAVA III.

MEĐUNARODNI MIR I SIGURNOST TE UČINKOVITI MULTILATERALIZAM

ČLANAK 3.

Oružje za masovno uništenje

1. Stranke smatraju da širenje oružja za masovno uništenje (WMD) i sredstava njihove isporuke državnim i nedržavnim subjektima predstavlja jednu od najozbiljnijih prijetnji međunarodnoj stabilnosti i sigurnosti.

2. Stranke su stoga suglasne surađivati i doprinosti sprečavanju širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke potpunim poštovanjem i provedbom svojih obveza iz međunarodnih sporazuma o razoružanju i neširenju takvog oružja te iz rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a. Osim toga stranke prema potrebi nastavljaju surađivati u podupiranju napora u pogledu neširenju oružja za masovno uništenje sudjelovanjem u režimima kontrole izvoza čije su stranke. Stranke su suglasne da je ova odredba ključan element ovog Sporazuma.

3. Stranke su nadalje suglasne surađivati na suzbijanju širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke te tome doprinosti:

(a) prema potrebi, poduzimanjem koraka za potpisivanje, ratifikaciju svih relevantnih međunarodnih ugovora o razoružanju i neširenju oružja za masovno uništenje, ili pristupanju njima te potpunom provedbom svih obveza iz ugovora čije su stranke i poticanjem drugih država na poštovanje tih ugovora;

(b) održavanjem učinkovitoga sustava nacionalnih kontrola izvoza, kojim se nadzire izvoz te sprečava nezakonito posredovanje u prodaji robe povezane s oružjem za masovno uništenje i provoz takve robe, uključujući kontrolu krajnje uporabe tehnologija dvojne namjene u vezi s oružjem za masovno uništenje i učinkovite sankcije za kršenje kontrole izvoza;

(c) suzbijanjem širenja kemijskog, biološkog i toksičnog oružja. Stranke su suglasne surađivati u okviru relevantnih foruma kako bi povećale izgleda za opće poštovanje međunarodnih konvencija, uključujući Konvenciju o kemijskom oružju (Konvenciju o zabrani razvijanja, proizvodnje, gomilanja i korištenja kemijskog oružja i o njegovu uništenju) i Konvenciju o biološkom i toksičnom oružju (Konvenciju o zabrani usavršavanja, proizvodnje i stvaranja zaliha bakteriološkog (biološkog) i toksičnog oružja, te o njihovom uništenju).

4. Stranke su suglasne uvesti redovite sastanke na višoj razini između EU-a i Kanade radi razmjene stajališta o načinima unapređenja suradnje u području niza pitanja povezanih s neširenjem oružja za masovno uništenje i razoružanjem.

ČLANAK 4.

Malo i lako oružje

1. Stranke prepoznaju da nezakonita proizvodnja, prijenos i promet malog i lakog oružja (SALW), uključujući streljivo, kao i njihovo pretjerano gomilanje, loše gospodarenje tim oružjem, neodgovarajuće osigurane zalihe i nekontrolirano širenje tog oružja i dalje predstavljaju ozbiljnu prijetnju miru i međunarodnoj sigurnosti.

2. Stranke su suglasne provoditi svoje obveze suzbijanja nezakonite trgovine malim i lakim oružjem, uključujući streljivo, u okviru relevantnih međunarodnih instrumenata, uključujući Akcijski program UN-a za sprečavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje nezakonite trgovine malim i lakim oružjem u svim njezinim aspektima te obveze koje proizlaze iz rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a.

3. Stranke nastoje poduzimati mjere za suzbijanje nezakonite trgovine malim i lakim oružjem te surađivati i tražiti usklađenost, komplementarnost i sinergiju u okviru zajedničkih napora u pomaganju drugim državama u suzbijanju nezakonite trgovine malim i lakim oružjem te streljivom na globalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razni, prema potrebi.

ČLANAK 5.

Međunarodni kazneni sud

1. Stranke potvrđuju da najteža kaznena djela koja se tiču međunarodne zajednice ne smiju ostati nekažnjena i da se njihov učinkovit kazneni progon mora osigurati poduzimanjem mjera na nacionalnoj razini i jačanjem međunarodne suradnje, uključujući one s Međunarodnim kaznenim sudom (ICC-om).

2. Stranke dijele predanost promicanju opće ratifikacije Rimskog statuta ICC-a ili pristupanja tom statutu te radu na učinkovitoj nacionalnoj provedbi Statuta u državama strankama ICC-a.

ČLANAK 6.

Suradnja u suzbijanju terorizma

1. Stranke prepoznaju da je borba protiv terorizma zajednički prioritet i naglašavaju da se ta borba vodi uz poštovanje vladavine prava, međunarodnog prava, posebno Povelje Ujedinjenih naroda i relevantnih rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, ljudskih prava, međunarodnog izbjegličkog prava, humanitarnog prava i temeljnih sloboda.
2. Stranke održavaju savjetovanja na visokoj razini o borbi protiv terorizma te *ad hoc* susrete radi promicanja učinkovitih zajedničkih protuterorističkih operacija i mehanizama suradnje kada je to moguće. To obuhvaća redovitu razmjenu informacija o popisima terorista, strategije suzbijanja nasilnog ekstremizma te pristupe rješavanju novih pitanja u području borbe protiv terorizma.
3. Stranke dijele predanost promicanju sveobuhvatnog međunarodnog pristupa suzbijanju terorizma pod vodstvom Ujedinjenih naroda. Stranke posebno nastoje surađivati u svrhu proširivanja međunarodnog konsenzusa u tom području kako bi promicale potpunu provedbu Globalne protuterorističke strategije UN-a i prema potrebi relevantnih rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a.
4. Stranke nastavljaju blisko surađivati u okviru Globalnog foruma za borbu protiv terorizma i njegovih radnih skupina.

5. Stranke u radu prate međunarodne preporuke koje je utvrdila Radna skupina za financijske mjere protiv pranja novca s ciljem suzbijanja financiranja terorizma.
6. Stranke prema potrebi nastavljaju surađivati na jačanju protuterorističkih kapaciteta drugih država za sprečavanje i otkrivanje terorističkih aktivnosti te za reakciju na njih.

ČLANAK 7.

Suradnja u promicanju međunarodnog mira i stabilnosti

Kako bi unaprijedile zajedničke interese u promicanju međunarodnog mira i sigurnosti te učinkovitih multilateralnih institucija i politika, stranke:

- (a) nastavljaju ulagati napore u daljnje jačanje transatlantske sigurnosti, vodeći računa o središnjoj ulozi postojeće transatlantske sigurnosne arhitekture između Europe i Sjeverne Amerike;
- (b) jačaju zajedničke napore kako bi poduprle upravljanje krizama i izgradnju kapaciteta te dodatno poboljšale suradnju u tom pogledu, uključujući suradnju u pogledu operacija i misija EU-a. Stranke nastoje olakšati sudjelovanje u tim aktivnostima, među ostalim pravodobnim savjetovanjem i dijeljenjem informacija o planiranju ako to stranke smatraju prikladnim.

ČLANAK 8.

Suradnja u okviru multilateralnih, regionalnih i međunarodnih foruma i organizacija

1. Stranke dijele predanost multilaterizmu, kao i napore za poboljšanje učinkovitosti regionalnih i međunarodnih foruma te organizacija poput Ujedinjenih naroda i njihovih specijaliziranih organizacija i agencija, Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD), Organizacije sjevernoatlantskog ugovora (NATO), Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) i drugih multilateralnih foruma.
2. Stranke održavaju učinkovite savjetodavne mehanizme u pozadini multilateralnih foruma. U UN-u stranke, osim postojećih dijaloga u području ljudskih prava i demokracije, prema potrebi i u dogovoru uspostavljaju i trajne savjetodavne mehanizme u okviru Vijeća za ljudska prava, Opće skupštine Ujedinjenih naroda i ureda UN-a u Beču te drugih tijela.
3. Stranke se nastoje i savjetovati u pogledu izbora s ciljem učinkovite zastupljenosti u multilateralnim organizacijama.

GLAVA IV.

GOSPODARSKI I ODRŽIVI RAZVOJ

ČLANAK 9.

Dijalog i globalno vodstvo u gospodarskim pitanjima

Prepoznajući da se održiva globalizacija i porast blagostanja mogu ostvariti samo pomoću otvorenog svjetskog gospodarstva koje se temelji na tržišnim načelima, učinkovitim propisima i jakim globalnim institucijama, stranke nastoje:

- (a) pokazati vodstvo u promicanju dobrih ekonomskih politika i razboritog financijskog upravljanja unutar zemlje te u okviru njihova regionalnog i međunarodnog angažmana;
- (b) redovito voditi politički dijalog na višoj razini o makroekonomskim pitanjima, prema potrebi uz uključivanje predstavnika središnjih banaka, s ciljem suradnje u rješavanju pitanja od zajedničkog interesa;
- (c) prema potrebi poticati pravodobni i učinkoviti dijalog i suradnju u razmatranju globalnih gospodarskih pitanja od zajedničkog interesa u okviru multilateralnih organizacija i foruma u kojima stranke sudjeluju, poput OECD-a, G-7, G-20, Međunarodnog monetarnog fonda (MMF), Svjetske banke i Svjetske trgovinske organizacije (WTO).

ČLANAK 10.

Promicanje slobodne trgovine i povećanje ulaganja

1. Stranke će surađivati u svrhu promicanja održivog povećanja i razvoja međusobne trgovine i ulaganja na obostranu korist kako je predviđeno sveobuhvatnim gospodarskim i trgovinskim sporazumom.
2. Stranke nastoje surađivati u svrhu daljnjeg jačanja WTO-a kao najučinkovitijeg okvira za snažan i uključivi sustav globalne trgovine koji se zasniva na pravilima.
3. Stranke nastavljaju carinsku suradnju.

ČLANAK 11.

Suradnja u području oporezivanja

S ciljem jačanja i razvijanja gospodarske suradnje, stranke poštuju i primjenjuju načela dobrog upravljanja u području poreza, tj. transparentnost, razmjenu informacija i izbjegavanje štetne porezne prakse u okviru Foruma OECD-a o štetnoj poreznoj praksi i Kodeksa Unije o postupanju pri oporezivanju poduzeća, ako je to primjenjivo. Stranke nastoje surađivati na promicanju i unapređenju provedbe tih načela na međunarodnoj razini.

ČLANAK 12.

Održivi razvoj

1. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost ispunjenju postojećih potreba bez ugrožavanja potreba budućih naraštaja. One prepoznaju da bi za dugoročno ostvarivi gospodarski rast trebalo poštovati načela održivog razvoja.
2. Stranke nastavljaju promicati odgovornu i učinkovitu uporabu resursa i povećavati svijest o gospodarskim i društvenim troškovima štete za okoliš i povezanog utjecaja na ljudsku dobrobit.
3. Stranke nastavljaju poticati napore za promicanje održivog razvoja putem dijaloga, razmjene najbolje prakse, dobrog upravljanja i dobrog financijskog upravljanja.
4. Stranke imaju zajednički cilj smanjenja siromaštva i podupiranja uključivog gospodarskog razvoja u cijelom svijetu te nastoje surađivati na ostvarenju tog cilja kad god je to moguće.
5. U tu svrhu stranke uspostavljaju redoviti politički dijalog o razvojnoj suradnji kako bi poboljšale usklađenost politika o pitanjima od zajedničkog interesa te poboljšale kvalitetu i učinkovitost svoje razvojne suradnje u skladu s međunarodnom priznatim načelima o učinkovitosti pomoći. Stranke surađuju u jačanju odgovornosti i transparentnosti, usmjeravajući se na poboljšanje razvojnih rezultata te prepoznaju važnost uključivanja niza subjekata u razvojnu suradnju, uključujući privatni sektor i civilno društvo.

6. Stranke prepoznaju važnost energetskeg sektora za gospodarski napredak te međunarodni mir i stabilnost. Stranke su suglasne da treba poboljšati i diversificirati energetske zalihe, promicati inovacije i povećati energetske učinkovitost radi povećanja mogućnosti iskorištavanja energije, povećanja energetske sigurnosti te održive i povoljne energije. Stranke održavaju dijalog na visokoj razini o energiji i nastavljaju surađivati bilateralnim i multilateralim instrumentima kako bi podupirale otvorena i konkurentna tržišta, dijelile najbolju praksu, promicale transparentnu regulaciju koja se temelji na znanstvenim spoznajama te raspravljale o područjima suradnje u energetskim pitanjima.

7. Stranke pridaju veliku važnost zaštiti i očuvanju okoliša te prepoznaju potrebu za visokim standardima zaštite okoliša radi očuvanja okoliša za buduće naraštaje.

8. Stranke prepoznaju globalnu prijetnju klimatskih promjena i potrebu hitnog i pojačanog djelovanja s ciljem smanjenja emisija radi stabilizacije koncentracija stakleničkih plinova u atmosferi na razini kojom bi se spriječili opasni antropogeni poremećaji klimatskog sustava. One ponajprije dijele želju da pronađu inovativna rješenja za ublažavanje posljedica klimatskih promjena te za prilagodbu tim posljedicama. Stranke prepoznaju globalnu prirodu izazova i nastavljaju podupirati međunarodne napore u ostvarenju pravednog, učinkovitog, sveobuhvatnog režima koji se zasniva na pravilima u okviru Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) koji se primjenjuje na sve stranke Konvencije, uključujući suradnju na postizanju napretka u pogledu Pariškog sporazuma.

9. Stranke održavaju dijaloge na visokoj razini o okolišu i klimatskim promjenama radi razmjene najbolje prakse te promicanja učinkovite i uključive suradnje u području klimatskih promjena i drugih pitanja povezanih sa zaštitom okoliša.

10. Stranke prepoznaju važnost dijaloga i suradnje na bilateralnoj i multilateralnoj razini u području zapošljavanja, socijalnih pitanja i dostojanstvenog rada, posebno u kontekstu globalizacije i demografskih promjena. Stranke nastoje promicati suradnju te razmjenu informacija i iskustava u pogledu zapošljavanja i socijalnih pitanja. Stranke potvrđuju i svoju predanost poštovanju, promicanju i ostvarenju međunarodno priznatih standarda rada na koje su se obvezale, poput onih iz Deklaracije Međunarodne organizacije rada (ILO) o temeljnim načelima i pravima na radu i Priloga o njezinoj primjeni i praćenju iz 1998.

ČLANAK 13.

Dijalog o drugim područjima od obostranog interesa

Prepoznajući zajedničku predanost da prodube i prošire svoj dugotrajni angažman te priznajući postojeću suradnju, stranke u okviru odgovarajućih bilateralnih i multilateralnih foruma nastoje poticati dijalog stručnjaka i razmjenu najbolje prakse u područjima politika od obostranog interesa. Ona obuhvaćaju, ali nisu ograničena na: poljoprivredu, ribarstvo, međunarodnu politiku o oceanima i pomorstvu, ruralni razvoj, međunarodni promet, zapošljavanje i cirkumpolarna pitanja uključujući znanost i tehnologiju. Prema potrebi to može obuhvaćati i razmjenu zakonodavne, regulatorne i administrativne prakse te informacija o postupcima donošenja odluka.

ČLANAK 14.

Dobrobit građana

1. Prepoznajući važnost širenja i produbljivanja dijaloga i suradnje u pogledu širokog niza pitanja koja utječu na dobrobit njihovih građana i šire globalne zajednice, stranke potiču i olakšavaju dijalog, savjetovanja i, ako je to moguće, suradnju u rješavanju postojećih i novih pitanja od obostranog interesa koja utječu na dobrobit građana.
2. Stranke prepoznaju važnost zaštite potrošača i potiču razmjenu informacija i najbolju praksu u tom području.
3. Stranke potiču međusobnu suradnju i razmjenu informacija o globalnim zdravstvenim pitanjima te o pripravnosti i reakciji na globalne hitne situacije u području javnog zdravstva.

ČLANAK 15.

Suradnja u području znanja, istraživanja, inovacija i komunikacijske tehnologije

1. Uzimajući u obzir važnost novog znanja za rješavanje globalnih izazova, stranke nastavljaju poticati suradnju u području znanosti, tehnologije, istraživanja i inovacija.

2. Prepoznajući važnost informacijskih i komunikacijskih tehnologija kao ključnih elemenata suvremenog života i društveno-gospodarskog razvoja, stranke prema potrebi nastoje surađivati i razmjenjivati stajališta o nacionalnim, regionalnim i međunarodnim politikama u tom području.
3. Prepoznajući činjenicu da je sigurnost i stabilnost interneta uz puno poštovanje temeljnih prava i sloboda globalni izazov, stranke nastoje surađivati na bilateralnoj i multilateralnoj razini putem dijaloga i razmjene stručnog znanja.
4. Stranke prepoznaju da je uporaba svemirskih sustava sve važnija za ostvarenje njihovih društveno-gospodarskih i međunarodnih ciljeva te ciljeva u području okoliša. Stranke nastavljaju unapređivati suradnju u razvoju i uporabi infrastrukture u svemiru za potporu građanima, poduzećima i vladinim organizacijama.
5. Stranke nastoje nastaviti suradnju u području statistike, uz poseban naglasak na aktivno promicanje razmjene najbolje prakse i politika.

ČLANAK 16.

Promicanje raznolikosti kulturnog izričaja, obrazovanja i mladih te međuljudskih kontakata

1. Stranke se ponose dugotrajnim kulturnim, jezičnim i tradicionalnim vezama kojima je između njih izgrađeno razumijevanje. Transatlantske veze postoje na svim razinama vlasti i društva i utjecaj tog odnosa znatan je u kanadskom i europskom društvu. Stranke nastoje poticati te veze i tražiti nove načine njegovanja odnosa s pomoću međuljudskih kontakata. Stranke nastoje provoditi razmjenu putem nevladinih organizacija i skupina za strateško promišljanje koje okupljaju mlade i druge gospodarske i socijalne partnere radi širenja i produblivanja tih odnosa te obogaćivanja protoka ideja za rješavanje zajedničkih izazova.
2. Prepoznajući sveobuhvatne akademske, obrazovne, sportske, kulturne i turističke veze te veze u području mobilnosti mladih, koje su se između njih razvile tijekom godina, stranke pozdravljaju i prema potrebi potiču stalnu suradnju na proširenju tih veza.
3. Stranke nastoje njegovati raznolikost kulturnog izričaja, među ostalim i prema potrebi promicanjem načela i ciljeva Konvencije UNESCO-a o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja iz 2005.
4. Stranke prema potrebi nastoje poticati i olakšavati razmjenu, suradnju i dijalog među kulturnim ustanovama i stručnjacima u tom sektoru.

ČLANAK 17.

Otpornost na katastrofe i upravljanje hitnim situacijama

Kako bi se utjecaj prirodnih katastrofa i katastrofa izazvanih ljudskim djelovanjem smanjio na najmanju moguću mjeru te povećala otpornost društva i infrastrukture, stranke potvrđuju zajedničku predanost promicanju mjera sprečavanja, pripravnosti, reakcije i oporavka, među ostalim i prema potrebi u okviru suradnje na bilateralnoj i multilateralnoj razini.

GLAVA V.

PRAVOSUĐE, SLOBODA i SIGURNOST

ČLANAK 18.

Pravosudna suradnja

1. Što se tiče pravosudne suradnje u kaznenim pitanjima, stranke nastoje unaprijediti postojeću suradnju u području uzajamne pravne pomoći i izručenja na temelju relevantnih međunarodnih sporazuma. Stranke također u okviru svojih ovlasti i nadležnosti nastoje jačati postojeće mehanizme i prema potrebi razmatrati razvoj novih mehanizama kojima bi se olakšala međunarodna suradnja u tom području. To bi prema potrebi obuhvaćalo pristupanje relevantnim međunarodnim instrumentima i njihovu provedbu te bliskiju suradnju s Eurojustom.

2. Stranke prema potrebi i u okviru svojih nadležnosti razvijaju pravosudnu suradnju u građanskim i trgovačkim stvarima, posebno u pogledu pregovora o multilateralnim konvencijama o građanskoj pravosudnoj suradnji, uključujući konvencije Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu u području međunarodne pravne suradnje i sporova te zaštite djece, kao i u pogledu ratifikacije i provedbe tih konvencija.

ČLANAK 19.

Suradnja u borbi protiv nedopuštenih droga

1. Stranke u okviru svojih ovlasti i nadležnosti surađuju kako bi osigurale uravnotežen i integriran pristup rješavanju pitanja povezanih s drogama. Stranke usmjeravaju svoje napore na:

- jačanje struktura za suzbijanje nedopuštenih droga;
- smanjenje ponude nedopuštenih droga, trgovine tim drogama te potražnje za njima;
- rješavanje posljedica zlouporabe nedopuštenih droga za zdravlje i društvo; i
- povećavanje učinkovitosti struktura kako bi se smanjilo preusmjeravanje kemijskih prekursora koji se upotrebljavaju za nedopuštenu proizvodnju opojnih droga i psihotropnih tvari.

2. Stranke surađuju u postizanju tih ciljeva, među ostalim, ako je to moguće usklađivanjem svojih programa tehničke pomoći te poticanjem zemalja koje to još nisu učinile da ratificiraju i provedu postojeće međunarodne konvencije o kontroli droga čije su stranke Unija ili države članice i Kanada. Stranke svoje aktivnosti temelje na zajednički prihvaćenim načelima u skladu s relevantnim međunarodnim konvencijama o kontroli droga te poštuju sveobuhvatne ciljeve iz Političke deklaracije i akcijskog plana UN-a iz 2009. o međunarodnoj suradnji prema integriranoj i uravnoteženoj strategiji za borbu protiv svjetskog problema droga.

ČLANAK 20.

Suradnja u izvršavanju zakonodavstva i borba protiv organiziranog kriminala i korupcije

1. Stranke dijele predanost suradnji u suzbijanju organiziranog, gospodarskog i financijskog kriminala, korupcije, krivotvorenja, krijumčarenja i nezakonitih transakcija, tako što poštuju svoje međunarodne obveze u tom području, uključujući one koje se odnose na učinkovitu suradnju u povratu imovine ili financijskih sredstava stečenih korupcijom.
2. Stranke potvrđuju svoju predanost razvoju suradnje u izvršavanju zakonodavstva, među ostalim u okviru daljnje suradnje s Europolom.

3. Osim toga, stranke nastoje surađivati u okviru međunarodnih foruma kako bi prema potrebi promicale primjereno poštovanje Konvencije UN-a protiv transnacionalnoga organiziranog kriminaliteta i protokola kojima se dopunjuje Konvencija, čije su stranke, te provedbu te Konvencije.

4. Stranke prema potrebi nastoje promicati i provedbu Konvencije UN-a protiv korupcije, među ostalim djelovanjem snažnog mehanizma preispitivanja, vodeći računa o načelima transparentnosti i sudjelovanja civilnog društva.

ČLANAK 21.

Pranje novca i financiranje terorizma

1. Stranke prepoznaju potrebu za suradnjom u sprečavanju uporabe svojih financijskih sustava za „pranje” prihoda od svih kaznenih djela, uključujući trgovinu drogama i korupciju, te za suzbijanje financiranja terorizma. Ta suradnja obuhvaća oduzimanje imovine ili financijskih sredstava stečenih kaznenim djelima u okviru njihovih pravnih okvira i zakona.

2. Stranke prema potrebi razmjenjuju relevantne informacije unutar svojih pravnih okvira i zakona te provode odgovarajuće mjere za suzbijanje pranja novca i financiranje terorizma, pri čemu prate preporuke Radne skupine za financijske mjere te poštuju standarde koje su donijela druga relevantna međunarodna tijela koja djeluju u tom području.

ČLANAK 22.

Kiberkriminalitet

1. Stranke prepoznaju da je kiberkriminalitet globalni problem koji zahtijeva odgovor na globalnoj razini. S tim ciljem stranke jačaju suradnju kako bi spriječile i suzbile kiberkriminalitet pomoću razmjene informacija i praktičnog znanja, u skladu sa svojim pravnim okvirima i zakonima. Stranke nastoje surađivati kako bi prema potrebi pružile pomoć i potporu drugim državama u izradi učinkovitih zakona, politika i praksi za sprečavanje i i suzbijanje kiberkriminaliteta gdje god se on pojavi.

2. Stranke prema potrebi i unutar svojih pravnih okvira i zakona razmjenjuju informacije u područjima koja obuhvaćaju obrazovanje i osposobljavanje istražitelja kiberkriminaliteta, provedbu istraga o kibernetičkom kriminalu te digitalnu forenziku.

ČLANAK 23.

Migracije, azil i upravljanje granicama

1. Stranke potvrđuju svoju predanost suradnji i razmjeni stajališta u okviru svojih zakona i propisa u području migracija (uključujući zakonite migracije, nezakonite migracije, trgovanje ljudima, migracije i razvoj), azila, integracije, viza i upravljanja granicama.

2. Stranke imaju zajednički cilj omogućiti svim svojim građanima da putuju bez viza iz Unije u Kanadu i obrnuto. Stranke surađuju i poduzimaju sve napore kako bi što prije omogućile putovanje svih građana s važećom putovnicom između svojih državnih područja bez viza.
3. Stranke su suglasne surađivati u sprečavanju i kontroli nezakonitih migracija. U tu svrhu:
- (a) Kanada na zahtjev države članice i ako nije drukčije predviđeno posebnim sporazumom bez dodatnih formalnosti ponovno prihvaća sve svoje građane koji nezakonito borave na državnom području te države članice;
 - (b) svaka država članica na zahtjev Kanade i ako nije drukčije predviđeno posebnim sporazumom bez dodatnih formalnosti ponovno prihvaća sve svoje građane koji nezakonito borave na državnom području Kanade;
 - (c) države članice i Kanada svojim građanima u tu svrhu osiguravaju odgovarajuće putne isprave;
 - (d) stranke nastoje započeti pregovore o posebnom sporazumu kojim bi se utvrdile obveze u pogledu ponovnog prihvata, uključujući ponovni prihvrat državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva.

ČLANAK 24.

Konzularna zaštita

1. Kanada dopušta građanima Unije da u Kanadi uživaju zaštitu diplomatskih i konzularnih tijela bilo koje države članice ako država članica čiji su građani nema dostupno stalno predstavništvo u Kanadi.
2. Države članice dopuštaju kanadskim državljanima da na državnom području bilo koje države članice uživaju zaštitu diplomatskih i konzularnih tijela bilo koje druge države koju je odredila Kanada ako Kanada nema dostupno stalno predstavništvo na državnom području te države članice.
3. Svrha je stavaka 1. i 2. ukinuti sve zahtjeve za obavijest i pristanak koji bi se inače mogli primjenjivati kako bi se građanima Unije ili državljanima Kanade omogućilo da ih zastupa bila koja država osim one čiji su državljani.
4. Stranke svake godine preispituju administrativno funkcioniranje stavaka 1. i 2.

ČLANAK 25.

Zaštita osobnih podataka

1. Stranke prepoznaju potrebu za zaštitom osobnih podataka i nastoje surađivati na promicanju visokih međunarodnih standarda.
2. Stranke prepoznaju važnost zaštite temeljnih prava i sloboda, uključujući pravo na privatnost u pogledu zaštite osobnih podataka. Stranke se u tu svrhu u okviru svojih zakona i propisa obvezuju na poštovanje obveza koje su preuzele u vezi s tim pravima, među ostalim u okviru sprečavanja i suzbijanja terorizma te drugih teških kaznenih djela koja su po svojem obilježju transnacionalna, uključujući organizirani kriminal.
3. Stranke nastavljaju surađivati u okviru svojih zakona i propisa na bilateralnoj i multilateralnoj razini putem dijaloga i, prema potrebi, razmjene stručnog znanja te uz poštovanje zaštite osobnih podataka.

GLAVA VI.

POLITIČKI DIJALOG I SAVJETODAVNI MEHANIZMI

ČLANAK 26.

Politički dijalog

Stranke na učinkovit i pragmatičan način nastoje jačati dijalog i savjetovanja kako bi podupirale razvoj i unapređenje međusobnog odnosa te svojim multilateralnim angažmanom promicale zajedničke interese i vrijednosti.

ČLANAK 27.

Savjetodavni mehanizmi

1. Stranke vode dijalog tako da neprekidno održavaju kontakte, razmjene i savjetovanja koji obuhvaćaju sljedeće:
 - (a) godišnje sastanke na vrhu na razini čelnika država i vlada ili kako je međusobno dogovoreno, koji se naizmjenice održavaju u Uniji i u Kanadi;
 - (b) sastanke na razini ministara vanjskih poslova;

- (c) savjetovanja na ministarskoj razini o političkim pitanjima od obostranog interesa;
- (d) savjetovanja dužnosnika na višoj i radnoj razini o pitanjima od obostranog interesa ili kratke sastanke i suradnju povezane s glavnim kretanjima na nacionalnoj i međunarodnoj razini;
- (e) promicanje razmjene delegacija Europskog parlamenta i Parlamenta Kanade.

2. Zajednički odbor ministara

- (a) Osniva se Zajednički odbor ministara (JMC).
- (b) JMC:
 - i. zamjenjuje Transatlantski dijalog;
 - ii. kao supredsjedatelje ima ministra vanjskih poslova Kanade i visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku;
 - iii. sastaje se svake godine ili kako je međusobno dogovoreno ovisno o okolnostima;
 - iv. donosi vlastiti program, pravila i postupke;
 - v. donosi odluke uz odobrenje obiju stranaka;

- vi. zaprima godišnje izvješće Zajedničkog odbora za suradnju (JCC) o stanju odnosa i daje s time povezane preporuke o radu tog odbora, među ostalim o novim područjima buduće suradnje i rješavanju svih sporova koji proizlaze iz provedbe ovog Sporazuma;
 - vii. sastavljen je od predstavnika stranaka.
3. Zajednički odbor za suradnju
- (a) Stranke osnivaju Zajednički odbor za suradnju (JCC).
 - (b) Stranke osiguravaju da JCC:
 - i. preporučuje prioritete povezane sa suradnjom stranaka;
 - ii. prati razvoj strateškog odnosa stranaka;
 - iii. razmjenjuje stajališta i daje preporuke o svim pitanjima od zajedničkog interesa;
 - iv. daje preporuke u pogledu djelotvornosti, povećanja učinkovitosti i sinergija između stranaka;
 - v. osigurava ispravnu primjenu ovog Sporazuma;

- vi. podnosi godišnje izvješće JMC-u o stanju odnosa, koje stranke objavljuju, kako je navedeno u stavku 2. točki (b) podtočki vi. ovog članka;
 - vii. na prikladan način rješava svako pitanje koje mu upute stranke u okviru ovog Sporazuma;
 - viii. osniva pododbore koji mu pomažu u izvršenju njegovih obveza. Tim pododborima, međutim, ne bi se trebala duplicirati tijela koja su već osnovana na temelju drugih sporazuma između stranaka;
 - ix. razmatra situacije u kojima bilo koja stranka smatra da se postupcima donošenja odluka u područjima suradnje koja nisu uređena posebnim sporazumom nepovoljno utjecalo na njezine interese ili da bi se na njih moglo nepovoljno utjecati;
- (c) stranke osiguravaju da se JCC sastaje jednom godišnje, naizmjenice u Uniji i Kanadi, da se posebni sastanci JCC-a održavaju na zahtjev bilo koje stranke, da JCC-om supredsjedaju po jedan visoki dužnosnik iz Kanade i iz Unije, i da JCC usvoji vlastita pravila djelovanja, uključujući sudjelovanje promatrača.
- (d) JCC je sastavljen od predstavnika stranaka, a prilikom određivanja razina sudjelovanja pozornost se posvećuje promicanju učinkovitosti i štedljivosti.
- (e) Stranke su suglasne da JCC, u okviru stalnog i sveobuhvatnog pregleda odnosa stranaka, može zatražiti da odbori i slična tijela osnovana na temelju postojećih bilateralnih sporazuma između stranaka redovito izvješćuju JCC o svojim aktivnostima.

ČLANAK 28.

Ispunjavanje obveza

1. U duhu uzajamnog poštovanja i suradnje utjelovljenog u ovom Sporazumu stranke poduzimaju opće ili posebne mjere potrebne za ispunjenje svojih obveza iz ovog Sporazuma.
2. Ako se pojave nedoumice ili razlike u provedbi ili tumačenju ovog Sporazuma, stranke ulažu pojačane napore u savjetovanje i suradnju kako bi ih riješile pravodobno i na sporazuman način. Na zahtjev bilo koje stranke nedoumice ili razlike upućuju se JCC-u na daljnju raspravu i proučavanje. Stranke mogu i zajednički odlučiti da te nedoumice upute posebnim pododborima koji izvješćuju JCC. Stranke osiguravaju da se JCC ili imenovani pododbor sastaju u razumnom vremenskom roku kako bi pravodobnim razgovorom, temeljitim razmatranjem činjenica, uključujući prema potrebi savjete stručnjaka i znanstvene dokaze, te učinkovitim dijalogom, pokušao riješiti razlike u provedbi ili tumačenju ovog Sporazuma.
3. Ponovno potvrđujući zajedničku predanost ljudskim pravima i neširenju oružja za masovno uništenje, stranke smatraju da se iznimno ozbiljno i suštinsko kršenje obveza opisanih u članku 2. stavku 1. i članku 3. stavku 2. može razmatrati kao posebno hitan slučaj. Stranke smatraju da bi ozbiljnost i priroda stanja koje bi se smatralo „iznimno ozbiljnim i suštinskim kršenjem” iz članka 2. stavka 1. morali biti izvanredni, poput državnog udara ili teških kaznenih djela kojima se ugrožava mir, sigurnost i dobrobit međunarodne zajednice.

4. U slučajevima u kojima bi se stanje u nekoj trećoj zemlji po ozbiljnosti i prirodi moglo smatrati jednakim posebno hitnom slučaju, stranke na zahtjev bilo koje od njih nastoje održati hitna savjetovanja radi razmjene stajališta o stanju te razmatranja mogućih reakcija.

5. U nevjerojatnom i neočekivanom slučaju da posebno hitan slučaj nastupi na državnom području jedne od stranaka, bilo koja stranka može obavijestiti JMC o tome. JMC od JCC-a može zatražiti da unutar 15 dana održi hitna savjetovanja. Stranke dostavljaju relevantne informacije i dokaze potrebne za temeljito razmatranje činjenica te pravodobno i učinkovito rješavanje situacije. Ako JCC ne može riješiti stanje, predmet može uputiti JMC-u na hitno razmatranje.

6. (a) U posebno hitnom slučaju, kada JMC ne može riješiti stanje, bilo koja stranka može odlučiti suspendirati odredbe ovog Sporazuma. U Uniji bi se odluka o suspenziji morala donijeti jednoglasnom odlukom. U Kanadi bi odluku o suspenziji donijela Vlada Kanade u skladu sa svojim zakonima i propisima. Stranka odmah pismenim putem obavješćuje drugu stranku o odluci i primjenjuje odluku tijekom minimalnog vremenskog razdoblja potrebnog za rješavanje pitanja na način koji je prihvatljiv strankama.
- (b) Stranke neprekidno preispituju razvoj stanja zbog kojeg je ta odluka donesena i koje bi moglo poslužiti kao temelj za druge prikladne mjere koje se poduzimaju izvan okvira ovog Sporazuma. Stranka koja primijeni suspenziju ili poduzima druge mjere povlači ih čim to bude opravdano.

7. Osim toga stranke priznaju da iznimno ozbiljno i suštinsko kršenje ljudskih prava ili neširenja oružja za masovno uništenje, kako je utvrđeno u stavku 3., može biti i temelj raskida Sveobuhvatnog gospodarskog i trgovinskog sporazuma između EU-a i Kanade (CETA) u skladu s člankom 30.9 tog sporazuma.

8. Ovim se Sporazumom ne utječe na tumačenje ili primjenu drugih sporazuma između stranaka niti se oni dovode u pitanje. Posebno, odredbama ovog Sporazuma o rješavanju sporova ni na koji se način ne zamjenjuju odredbe o rješavanju sporova iz drugih sporazuma između stranaka niti se na njih utječe.

GLAVA VII.

ZAVRŠNE ODREDBE

ČLANAK 29.

Sigurnost i otkrivanje informacija

1. Ovaj se Sporazum ne smije tumačiti na način da se njime dovode u pitanje zakoni i drugi propisi Unije, država članica ili Kanade koji se odnose na javni pristup službenim dokumentima.

2. Ovaj se Sporazum ne smije tumačiti kao da se njime od stranke zahtijeva da dostavi informacije ako ta stranka smatra da je otkrivanje tih informacija u suprotnosti s njezinim temeljnim sigurnosnim interesima.

ČLANAK 30.

Stupanje na snagu i raskid

1. Stranke jedna drugu obavješćuju o dovršetku unutarnjih postupaka potrebnih za stupanje na snagu ovog Sporazuma. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon datuma posljednje obavijesti.

2. Ako je to primjenjivo i neovisno o stavku 1. Unija i Kanada u očekivanju stupanja na snagu ovog Sporazuma i u skladu sa svojim internim postupcima i zakonodavstvom na privremenoj osnovi primjenjuju njegove dijelove, kako je utvrđeno u ovom stavku.

Privremena primjena počinje prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon datuma na koji Unija i Kanada jedna drugu obavijeste o sljedećem:

- (a) za Uniju, o dovršetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu, uz navođenje dijelova Sporazuma koji se privremeno primjenjuju; i
- (b) za Kanadu, o dovršetku unutarnjih postupaka potrebnih u tu svrhu, uz potvrdu suglasnosti s dijelovima Sporazuma koji se privremeno primjenjuju.

3. Bilo koja stranka može uputiti pisanu obavijest drugoj stranci o svojoj namjeri otkazivanja ovog Sporazuma. Otkazivanje proizvodi učinke šest mjeseci nakon obavijesti.

ČLANAK 31.

Izmjena

Stranke ovaj Sporazum mogu izmijeniti pisanim dogovorom. Izmjena stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon datuma posljednje obavijesti kojom stranke jedna drugu obavješćuju o dovršetku svih unutarnjih postupaka potrebnih za stupanje izmjene na snagu.

ČLANAK 32.

Obavijesti

Sve obavijesti koje su uputile u skladu s člancima 30. i 31. stranke dostavljaju Glavnom tajništvu Vijeća Europske unije i kanadskom Ministarstvu vanjskih poslova, trgovine i razvoja ili njihovim sljednicima.

ČLANAK 33.

Teritorijalna primjena

Ovaj se Sporazum primjenjuje, s jedne strane, na područja u kojima se primjenjuju Ugovori na kojima se temelji Europska unija i pod uvjetima utvrđenima u tim Ugovorima te, s druge strane, na Kanadu.

ČLANAK 34.

Definicija stranaka

Za potrebe ovog Sporazuma pojam „stranke“ znači Europska unija ili njezine države članice, ili Europska unija i njezine države članice, u skladu s njihovim nadležnostima, s jedne strane, i Kanada, s druge strane.

Ovaj Sporazum sastavljen je u po dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, grčkom, finskom, francuskom, hrvatskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

U POTVRDU TOGA, niže potpisani, propisno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovaj Sporazum.